

ISSN: 2636-848X

DOI: 10.46385/tsbd.1336536

**Türk Spor Bilimleri
Dergisi**
Türk Spor Bil Derg

Cilt 6, Sayı 2
Ekim 2023, 59-67

**The Journal of Turkish
Sport Sciences**
J Turk Sport Sci

Volume 6, Issue 2
October 2023, 59-67

İD *Hacı Ali ÇAKICI*
İD *Burkay
CEVAHİRCİOĞLU*
İD *Alparslan İNCE*

Ordu Üniversitesi
Spor Bilimleri Fakültesi

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:

H.A. Çakıcı
e-mail: cakicihacali@gmail.com

Geliş Tarihi: 02.08.2023

Kabul Tarihi: 07.09.2023

ORJİNAL ARAŞTIRMA
ORIGINAL RESEARCH

Sporcuların Üniversite Ortamları ile Hedef Bağlılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, sporcuların üniversite ortamları ile hedef bağlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında spor yükseköğrenim kurumlarında öğrenim gören sporcu öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Ordu, Ondokuz Mayıs, Giresun ve Sinop Üniversitelerinin spor yükseköğrenim kurumlarında öğrenim gören sporcu öğrenciler arasında tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilmiş 224 sporcu oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak, kişisel bilgi formu, Shin, Chiu ve Lee (2018) tarafından geliştirilen, Yılmaz ve Esentürk (2020) tarafından uyarlanan üniversite spor ortamı ölçeği ve Hollenbeck, Williams ve Klein (1989) tarafından geliştirilen, Şenel ve Yıldız (2016) tarafından uyarlanan hedef bağlılığı ölçeği kullanıldı. Veriler, ikili karşılaştırmalarda Student-t testi, çoklu kıyaslamalarda ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Tukey çoklu karşılaştırma testleri kullanıldı. Ayrıca, Pearson korelasyon katsayısı ile üniversite spor ortamı ölçeği ve hedef bağlılığı ölçeği puanları arasındaki ilişkiler analiz edildi. Çalışmada, üniversite spor ortamı ölçeğinde spor yaşı, sınıf, program ve spor türü değişkenlerine göre ölçek puanlarında anlamlı farklılık görülmezken; cinsiyet, yaş, bölüm ve üniversite değişkenlerine göre ise ölçeklerin bazı alt boyut ve toplam puanlarında anlamlı düzeyde farklılıklar saptanmıştır. Hedef bağlılığı ölçeğinde ise tüm değişkenlerde herhangi bir anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bunun yanında sporcuların üniversite spor ortamları ile hedef bağlılıkları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır. Sonuç olarak, spor yükseköğretim kurumlarının, kendi bünyesinde öğrenim gören sporculara tesis ve faaliyet hususunda destek sağlaması büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hedef bağlılığı, spor ortamı, üniversite

Examining of the Relationship Between Athletes' University Environments and Goal Commitment

Abstract

The aim of this study is to research the relationship between athletes' commitment to university sports environments. In the study, the descriptive screening model was used. The population of the research consisted of student athletes studying at sports higher education institutions during the 2022-2023 academic year. The sample of the research consists of 224 athletes randomly selected from student athletes studying at sports higher education institutions of Ordu, Ondokuz Mayıs, Giresun, and Sinop Universities. The data collection instruments used in this study included a personal information form, the University Sports Environment Scale developed by Shin, Chiu, and Lee (2018) and adapted by Yılmaz and Esentürk (2020), and the Goal Commitment Scale developed by Hollenbeck, Williams, and Klein (1989) and adapted by Şenel and Yıldız (2016). Data were analyzed using Student's t-test for paired comparisons, one-way analysis of variance (ANOVA), and Tukey's multiple comparison tests for multiple comparisons. In addition, the Pearson correlation coefficient was used to analyze the relationships between the university sports environment scale and the commitment scale scores. In the study, significant differences were not observed in the scale scores of the university sports environment scale based on variables such as sports age, class, program, and sports type, whereas significant differences were found in some subscale and total scores based on gender, age, department, and university. On the other hand, no significant differences were found in the commitment scale for any of the variables. Furthermore, a significant relationship between athletes' commitment to university sports environments and commitment was not found. Consequently, it is of great importance for sports higher education institutions to provide support for their own student athletes in terms of facilities and activities.

Keywords: Goal commitment, sportscape, university

GİRİŞ

Öğrencilerin hem sosyalleşme hem de bazı tecrübelerin kazanılması açısından yükseköğretim önemli bir kurumdur. Özellikle lise döneminden üniversite eğitim hayatına geçiş biraz zorlayıcı bir durum olabilir (Ayyıldız, 2022). Bu noktada yükseköğretim kurumları öğrencilerin gelişiminde büyük rol oynadığı ifade edilebilir. Öğrencilerin hem sosyal hem kültürel gelişimleri yönünden en büyük araçlardan biri de spordur. Bunun yanında öğrencilere sağlık yönünden fiziksel ve mental destek sağlamaktadır (Yılmaz ve Esentürk, 2020). Yani kampüs içerisinde spor aracılığıyla öğrencilerin etkileşim yönü de artacaktır. Bu gelişimlerin ardından öğrencilerin spor ortamı oluşacaktır.

Yükseköğretim kurumları içerisindeki spor ortamı, kampüs içerisinde öğrenim gören sporcular içinde büyük önem arz etmektedir. Sporcuların sosyal yönleri ve performans gelişimlerine de etki edeceği söylenebilir. Bu durum sporcuların diğer öğrenciler ile olan iletişimini sağlayacaktır. Böylece sporcuların iletişim düzeylerine de olumlu katkılar sağlayacaktır. Bununla birlikte kampüs içerisindeki sportif faaliyetlerin hem sporcu öğrenciler hem de normal öğrencilerin sosyalleşmeleri, akademik yönden başarılı olmaları, kurallara uyma alışkanlıkları ve serbest zamanlarını daha faydalı hale getirme hususunda önemli rol oynayacaktır (Yılmaz ve Esentürk, 2019). Üniversite spor ortamı ifade edilen gelişimlerin yanında özellikle sporcuların hedeflerine daha iyi odaklanmalarına yol açacağı düşünülebilir. Bu durum sporcuların hedef bağlılıklarına da etki edecektir. Hedef bağlılığı, herhangi bir amaca yönelik tamamen odaklanma ve gerçekleştirme gayesi olarak açıklanmaktadır. Hedef bağlılığının ve hedeflerin gerçekleşmesinde güdülenme faktörü çok önemlidir (Süleymanoğulları, Doğan ve Bayraktar, 2021). Amaçlara en iyi şekilde ulaşma güdüsü yeterli ise hedeflere ulaşma durumu da bir o kadar kolaydır (Latham, 2003). Sporcuları hedeflerine bağlılık ve ulaşma noktasındaki güdüleme yönünden üniversitedeki spor ortamı çok büyük bir faktör olduğu söylenebilir. Hedef bağlılığı kavramı, belirli hedefler doğrultusunda çaba gösterme durumu olarak ifade edilmektedir (Çekçeoğlu, 2019). Bu noktada hedef bağlılığı, zamanla amaçlara erişebilme mücadelesini kaybetmemek ve hedefe ulaşma hususunda ısrarlı davranma biçimi olarak açıklanmaktadır (Hollenbeck ve Klein, 1987)

Üniversite spor ortamı özellikle sporcu öğrencilerin hedef bağlılıkları yönünden önemlidir. Nedeni ise sporcuların hep sporla iç içe olmasından dolayıdır. Bu durum sporcuların hem sportif performanslarını geliştirecek hem de sosyalleşme düzeylerine olumlu etki sağlayacaktır. Literatür incelendiğinde üniversite spor ortamı ve hedef bağlılığı ile ilgili çeşitli çalışmalar mevcuttur (Çekçeoğlu, 2019; Aydın, 2019; Yılmaz ve Dündar, 2021; Süleymanoğulları vd., 2021; Ayyıldız, 2022). Ancak her iki konuyla ilişkilendirilmiş bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Böylece, mevcut araştırma özgün bir değere sahiptir. Bunun yanında çalışma sonuçları üniversite spor ortamlarının, sporcular açısından hedef bağlılıklarına ne derece ilişkili olduğunu da ortaya çıkaracaktır. Böylece, gelecekte yapılacak çalışmalara da rehber olacak niteliğe sahiptir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı sporcuların üniversite ortamları ile hedef bağlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

YÖNTEM

Araştırmada nicel tarama metotları içerisindeki betimsel ve ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. İlişkisel tarama, mevcut değişkenlerin değişimini inceleyip, ortaya çıkan değişimin sebebini saptayan tarama modelidir (Karasar, 2011). Araştırma için ölçeklerin uygulanabilmesi ve verilerin toplanabilmesi için Ordu Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 06/10/2022 tarih ve 2022/172 sayılı kararı ile onay alınmıştır.

Araştırmanın Çalışma Gurubu

Araştırmanın evrenini, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında spor yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören sporcu öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Ordu, Ondokuz Mayıs, Giresun ve Sinop

Üniversitelerinin spor yükseköğrenim kurumlarında öğrenim gören sporcu öğrenciler arasından tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilmiş 224 sporcu oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, “Kişisel Bilgi Formu”, “Üniversite Spor Ortamı Ölçeği” ve “Hedef Bağlılığı Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formunda cinsiyet, yaş, bölüm, spor yaşı, sınıf, program, üniversite, spor türü oluşan demografik değişkenler yer almaktadır.

Shin, Chiu ve Lee (2018) tarafından geliştirilen, Yılmaz ve Esentürk (2020) tarafından uyarlanan “Üniversite Spor Ortamı Ölçeği” 7’li likert olup, 14 maddeden oluşmaktadır. Üniversite spor ortamı ölçeği; spor dersleri (1,2,3,4), spor tesisleri (5,6,7,8), üniversite spor takımları (9,10,11) ve üniversite kulüp sporları (12,13,14) olarak 4 alt boyut alt boyuttan meydana gelmektedir. Ölçeğin genel puan ortalaması 14 ile 98 arası hesaplanmaktadır.

Hollenbeck, Williams ve Klein (1989) tarafından geliştirdiği, ardından Klein, Wesson, Hollenbeck, Wright ve DeShon (2001)’nin tekrar düzenlediği ve Şenel ve Yıldız (2016)’ın uyarladığı “Hedef Bağlılığı Ölçeği” 5’li likert olup, 5 maddeden oluşmaktadır. Hedef bağlılığı ölçeği tek boyutludur. Ölçeğin genel puan ortalaması 5 ile 25 arası hesaplanmaktadır. Tek alt boyuttan oluşan ölçeğin puanlaması gerçekleştirilirken 1, 2 ve 4. maddeler ters puanlanmaktadır.

Verilerin Analizi

Araştırmada veri toplama işlemi gerçekleşmeden önce katılımcılara çalışma hakkında bilgi verilmiştir. Bu süreçte herhangi bir süre kısıtlaması yapılmamıştır. Çalışmada ölçek maddelerinin cronbach alfa katsayıları analiz edilmiştir. Üniversite spor ortamı ölçeği güvenilirlik katsayıları irdelendiğinde, spor dersleri alt boyutu için 0,947, spor tesisleri alt boyutu için 0,853, üniversite spor takımları alt boyutu için 0,651, üniversite kulüp sporları alt boyutu için 0,823 ve ölçeğin toplam puanı için Cronbach Alpha değeri 0,881 olarak bulunmuştur. Araştırmanın diğer ölçeği olan hedef bağlılığı ölçeğine ait güvenilirlik katsayısı 0,788 olarak hesaplanmıştır. Araştırmada normallik varsayımını sağlayıp sağlamadığını ortaya çıkarmak için skewness and kurtosis değerleri incelenmiştir. Çalışmada, ölçek puanlarının cinsiyet, program ve spor türü değişkenlerine göre Student-t testi, yaş, spor yaşı, bölüm, sınıf ve üniversite değişkenleri ise Tek Yönlü Varyans Analizi ve Tukey çoklu karşılaştırma testi ile kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Sporcularının Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

		n	%
Cinsiyet	Erkek	128	57,1
	Kadın	96	42,9
Yaş	18-21	129	57,6
	22-25	79	35,3
	26 ve üzeri	16	7,1
Spor Yaşı	1-3	43	19,2
	4-6	49	21,9
	7 ve üzeri	132	58,9
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	89	39,7
	Spor Yöneticiliği	63	28,2
	Antrenörlük	72	32,1
Sınıf	1. Sınıf	41	18,3
	2. Sınıf	74	33,0
	3. Sınıf	53	23,7
	4. Sınıf	56	25,0
Program	1. Öğretim	201	89,7
	2. Öğretim	23	10,3
Üniversite	Ordu Üniversitesi	73	32,6
	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	18	8,0
	Giresun Üniversitesi	103	46,0
	Sinop Üniversitesi	30	13,4
Spor Türü	Bireysel	91	40,6
	Takım	133	59,4

Cinsiyete göre sporcuların üniversite spor ortamları ile hedef bağlılıkları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Sporcuların Cinsiyet Değişkenine Göre Üniversite Spor Ortamları ile Hedef Bağlılıkları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	Ort.	Ss.	p
Spor Dersleri	Erkek	128	22,46	5,21	0,000*
	Kadın	96	25,04	3,74	
Spor Tesisleri	Erkek	128	18,14	4,27	0,831
	Kadın	96	18,30	5,97	
Üniversite Spor Takımları	Erkek	128	15,86	3,65	0,691
	Kadın	96	16,06	3,61	
Üniversite Kulüp Sporları	Erkek	128	16,10	3,69	0,018*
	Kadın	96	17,30	3,69	
Üniversite Spor Ortamı Ölçeği Toplam Puanı	Erkek	128	72,59	13,09	0,017*
	Kadın	96	76,70	11,98	
Hedef Bağlılığı Ölçeği Toplam Puanı	Erkek	128	14,32	1,98	0,580
	Kadın	96	14,17	1,98	

*p<0,05

Çalışmada sporcuların cinsiyet değişkenine göre spor dersleri ve üniversite kulüp sporları alt boyutları ile üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir (Tablo 2).

Yaşa göre sporcuların üniversite spor ortamları ile hedef bağlılıkları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Sporcuların Yaş Değişkenine Göre Üniversite Spor Ortamları ile Hedef Bağlılıkları

Alt Boyutlar	Yaş	n	Ort.	Ss.	p
Spor Dersleri	18-21	129	23,66	4,69	0,372
	22-25	79	23,13	4,95	
	26 ve üzeri	16	24,93	4,94	
Spor Tesisleri	18-21	129	18,79	5,10	0,132
	22-25	79	17,41	4,86	
	26 ve üzeri	16	17,43	5,40	
Üniversite Spor Takımları	18-21	129	16,20	3,46	0,456
	22-25	79	15,67	3,76	
	26 ve üzeri	16	15,31	4,31	
Üniversite Kulüp Sporları	18-21	129	17,37	3,38	0,002*
	22-25	79	15,64	4,02	
	26 ve üzeri	16	15,31	3,62	
Üniversite Spor Ortamı Ölçeği Toplam Puanı	18-21	129	76,04	12,59	0,066
	22-25	79	71,87	12,15	
	26 ve üzeri	16	73,00	15,59	
Hedef Bağlılığı Ölçeği Toplam Puanı	18-21	129	14,43	2,05	0,285
	22-25	79	14,07	1,92	
	26 ve üzeri	16	13,81	1,60	

*p<0,05

Araştırmada sporcuların yaş değişkenine göre üniversite kulüp sporları alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir (Tablo 3).

Spor yaşına göre sporcuların üniversite spor ortamları ile hedef bağlılıkları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Sporcuların Spor Yaşı Değişkenine Göre Üniversite Spor Ortamları ile Hedef Bağlılıkları

Alt Boyutlar	Spor Yaşı	n	Ort.	Ss.	p
Spor Dersleri	1-3	43	24,20	5,30	0,383
	4-6	49	22,83	5,09	
	7 ve üzeri	132	23,63	4,51	
Spor Tesisleri	1-3	43	18,58	5,71	0,607
	4-6	49	18,65	4,39	
	7 ve üzeri	132	17,93	5,09	
Üniversite Spor Takımları	1-3	43	15,27	3,43	0,065
	4-6	49	15,26	4,11	
	7 ve üzeri	132	16,42	3,45	
Üniversite Kulüp Sporları	1-3	43	17,11	3,82	0,460
	4-6	49	16,14	4,06	
	7 ve üzeri	132	16,63	3,58	
Üniversite Spor Ortamı Ölçeği Toplam Puanı	1-3	43	75,18	12,85	0,646
	4-6	49	72,89	14,77	
	7 ve üzeri	132	74,62	11,97	
Hedef Bağlılığı Ölçeği Toplam Puanı	1-3	43	14,02	1,72	0,675
	4-6	49	14,30	2,03	
	7 ve üzeri	132	14,32	2,05	

Çalışmada sporcuların spor yaşı değişkenine göre incelendiğinde üniversite spor ortamı ölçeği alt boyutları ve toplam puanı ile hedef bağlılığı ölçeği toplam puanında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 4).

Bölüme göre sporcuların üniversite spor ortamları ile hedef bağlılıkları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Sporcuların Bölüm Değişkenine Göre Üniversite Spor Ortamları ile Hedef Bağlılıkları

Alt Boyutlar	Bölüm	n	Ort.	Ss.	p
Spor Dersleri	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	89	23,04	5,46	0,049*
	Spor Yöneticiliği	63	24,82	4,41	
	Antrenörlük	72	23,12	4,05	
Spor Tesisleri	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	89	17,38	4,94	0,002*
	Spor Yöneticiliği	63	20,12	4,56	
	Antrenörlük	72	17,56	5,24	
Üniversite Spor Takımları	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	89	15,11	4,03	0,017*
	Spor Yöneticiliği	63	16,33	3,49	
	Antrenörlük	72	16,65	3,01	
Üniversite Kulüp Sporları	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	89	16,47	3,81	0,127
	Spor Yöneticiliği	63	17,39	3,13	
	Antrenörlük	72	16,12	4,03	
Üniversite Spor Ortamı Ölçeği Toplam Puanı	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	89	72,01	13,90	0,005*
	Spor Yöneticiliği	63	78,68	11,55	
	Antrenörlük	72	73,47	11,45	
Hedef Bağlılığı Ölçeği Toplam Puanı	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	89	14,61	2,16	0,095
	Spor Yöneticiliği	63	14,03	1,93	
	Antrenörlük	72	14,02	1,74	

*p<0,05

Çalışmada sporcuların bölüm değişkenine göre spor dersleri, spor tesisleri ve üniversite spor takımları alt boyutları ile üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir (Tablo 5).

Sınıfa göre sporcuların üniversite spor ortamları ile hedef bağlılıkları Tablo 6'da verilmiştir..

Tablo 6. Sporcuların Sınıf Değişkenine Göre Üniversite Spor Ortamları ile Hedef Bağlılıkları

Alt Boyutlar	Sınıf	n	Ort.	Ss.	p
Spor Dersleri	1. Sınıf	41	23,95	4,08	0,409
	2. Sınıf	74	22,87	5,47	
	3. Sınıf	53	24,26	3,64	
	4. Sınıf	56	23,55	5,27	
Spor Tesisleri	1. Sınıf	41	19,19	4,68	0,416
	2. Sınıf	74	18,08	4,65	
	3. Sınıf	53	17,45	5,84	
	4. Sınıf	56	18,39	5,06	
Üniversite Spor Takımları	1. Sınıf	41	16,00	3,50	0,184
	2. Sınıf	74	15,25	3,95	
	3. Sınıf	53	16,64	3,65	
	4. Sınıf	56	16,17	3,28	
Üniversite Kulüp Sporları	1. Sınıf	41	16,90	3,44	0,920
	2. Sınıf	74	16,63	3,88	
	3. Sınıf	53	16,35	4,00	
	4. Sınıf	56	16,64	3,55	
Üniversite Spor Ortamı Ölçeği Toplam Puanı	1. Sınıf	41	76,04	11,65	0,607
	2. Sınıf	74	72,85	14,22	
	3. Sınıf	53	74,71	12,19	
	4. Sınıf	56	74,76	12,14	
Hedef Bağlılığı Ölçeği Toplam Puanı	1. Sınıf	41	14,02	1,38	0,791
	2. Sınıf	74	14,41	1,76	
	3. Sınıf	53	14,30	2,46	
	4. Sınıf	56	14,21	2,13	

Çalışmada sporcuların sınıf değişkenine göre incelendiğinde üniversite spor ortamı ölçeği alt boyutları ve toplam puanı ile hedef bağlılığı ölçeği toplam puanında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 6).

Programa göre sporcuların üniversite spor ortamları ile hedef bağlılıkları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Sporcuların Program Değişkenine Göre Üniversite Spor Ortamları ile Hedef Bağlılıkları

Alt Boyutlar	Program	n	Ort.	Ss.	p
Spor Dersleri	1. Öğretim	201	23,49	4,93	0,469
	2. Öğretim	23	24,26	3,45	
Spor Tesisleri	1. Öğretim	201	18,23	4,92	0,865
	2. Öğretim	23	18,04	6,28	
Üniversite Spor Takımları	1. Öğretim	201	15,85	3,71	0,223
	2. Öğretim	23	16,82	2,70	
Üniversite Kulüp Sporları	1. Öğretim	201	16,77	3,60	0,065
	2. Öğretim	23	15,26	4,61	
Üniversite Spor Ortamı Ölçeği Toplam Puanı	1. Öğretim	201	74,35	12,94	0,989
	2. Öğretim	23	74,39	11,34	
Hedef Bağlılığı Ölçeği Toplam Puanı	1. Öğretim	201	14,27	1,91	0,837
	2. Öğretim	23	14,18	2,57	

Çalışmada sporcuların sınıf değişkenine göre incelendiğinde üniversite spor ortamı ölçeği alt boyutları ve toplam puanı ile hedef bağlılığı ölçeği toplam puanında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 7).

Üniversiteye göre sporcuların üniversite spor ortamları ile hedef bağlılıkları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Sporcuların Üniversite Değişkenine Göre Üniversite Spor Ortamları ile Hedef Bağlılıkları

Alt Boyutlar	Üniversite	n	Ort.	Ss.	p
Spor Dersleri	Ordu Üniversitesi	73	24,09	5,83	0,494
	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	18	24,33	3,30	
	Giresun Üniversitesi	103	23,07	4,57	
	Sinop Üniversitesi	30	23,53	3,30	
Spor Tesisleri	Ordu Üniversitesi	73	19,13	5,00	0,005
	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	18	20,83	2,89	
	Giresun Üniversitesi	103	17,65	5,44	
	Sinop Üniversitesi	30	16,33	3,80	
Üniversite Spor Takımları	Ordu Üniversitesi	73	15,28	4,29	0,120
	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	18	16,94	2,60	
	Giresun Üniversitesi	103	15,97	3,47	
	Sinop Üniversitesi	30	16,90	2,56	
Üniversite Kulüp Sporları	Ordu Üniversitesi	73	17,20	3,90	0,273
	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	18	17,11	3,14	
	Giresun Üniversitesi	103	16,12	3,86	
	Sinop Üniversitesi	30	16,60	3,03	
Üniversite Spor Ortamı Ölçeği Toplam Puanı	Ordu Üniversitesi	73	75,72	15,21	0,163
	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	18	79,22	8,40	
	Giresun Üniversitesi	103	72,82	12,43	
	Sinop Üniversitesi	30	73,36	7,99	
Hedef Bağlılığı Ölçeği Toplam Puanı	Ordu Üniversitesi	73	14,36	1,80	0,453
	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	18	13,76	2,51	
	Giresun Üniversitesi	103	14,37	2,12	
	Sinop Üniversitesi	30	13,90	1,51	

Araştırmada sporcuların üniversite değişkenine göre spor tesisleri alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir (Tablo 8).

Spor türüne göre sporcuların üniversite spor ortamları ile hedef bağlılıkları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Sporcuların Spor Türü Değişkenine Göre Üniversite Spor Ortamları ile Hedef Bağlılıkları

Alt Boyutlar	Spor Türü	n	Ort.	Ss.	p
Spor Dersleri	Bireysel	91	23,30	5,22	0,498
	Takım	133	23,75	4,50	
Spor Tesisleri	Bireysel	91	18,17	5,27	0,925
	Takım	133	18,24	4,93	
Üniversite Spor Takımları	Bireysel	91	15,39	3,60	0,060
	Takım	133	16,33	3,61	
Üniversite Kulüp Sporları	Bireysel	91	16,24	4,09	0,210
	Takım	133	16,87	3,45	
Üniversite Spor Ortamı Ölçeği Toplam Puanı	Bireysel	91	73,12	13,53	0,231
	Takım	133	75,20	12,18	
Hedef Bağlılığı Ölçeği Toplam Puanı	Bireysel	91	14,38	2,14	0,443
	Takım	133	14,18	1,87	

Araştırmada sporcuların spor türü değişkenine göre incelendiğinde üniversite spor ortamı ölçeği alt boyutları ve toplam puanı ile hedef bağlılığı ölçeği toplam puanında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 9).

Sporcuların üniversite spor ortamları ile hedef bağlılıkları arasındaki ilişkiye yönelik pearson korelasyon Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Sporcuların Üniversite Spor Ortamları ile Hedef Bağlılıkları Arasındaki İlişkiye Yönelik Pearson Korelasyon Analiz Sonuçları

		SD	ST	ÜST	ÜKS	ÜSOÖTP
ST	r	0,255				
	p	0,000				
ÜST	r	0,445	0,295			
	p	0,000	0,000			
ÜKS	r	0,575	0,386	0,484		
	p	0,000	0,000	0,000		
ÜSOÖTP	r	0,772	0,689	0,710	0,800	
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	
HBÖTP	r	-0,067	0,109	0,015	0,030	0,031
	p	0,322	0,103	0,826	0,661	0,643

SD: Spor Dersleri, ST: Spor Tesisleri, ÜST: Üniversite Spor Takımları, ÜKS: Üniversite Kulüp Sporları, ÜSOÖTP: Üniversite Spor Ortamı Ölçeği Toplam Puanı, HBÖTP: Hedef Bağlılığı Ölçeği Toplam Puanı

Araştırmada sporcuların üniversite spor ortamları ile hedef bağlılıkları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilirken, üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanı ve alt boyutları arasında ise anlamlı ve pozitif düzeyde bir ilişki olduğu saptanmıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmanın amacı, sporcuların üniversite spor ortamları ile hedef bağlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Çalışmada spor yaşı, sınıf, program ve spor türü değişkenlerine göre ölçek puanlarında anlamlı farklılık görülmezken, cinsiyet, yaş, bölüm ve üniversite değişkenlerine göre ise ölçeklerin bazı alt boyut ve toplam puanlarında anlamlı düzeyde farklılıklar saptanmıştır.

Çalışmada cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde, spor dersleri ve üniversite kulüp sporları alt boyutları ile üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Çıkan sonuca göre kadınların puan ortalamaları erkeklerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sonuç, kadınların erkeklere göre sosyalleşme düzeylerinin yüksek ve üniversite içerisindeki spor ortamlarını daha sık kullandıklarını göstermektedir. Alan yazın incelendiğinde, Ayyıldız (2022) çalışma sonuçları ile araştırma sonucu örtüşmemektedir. Ayyıldız (2022)'in çalışmasındaki bulgularda erkeklerin puan ortalamaları yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonucu kadınlara karşı sosyal baskı olabilmesine dayandırmaktadır (Ayyıldız 2022). Sporcuların cinsiyet değişkenine göre hedef bağlılıklarında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı

saptanmıştır. Literatür incelendiğinde, Süleymanoğulları vd., (2021) nin çalışma sonucu ile mevcut araştırma sonucu benzerlik göstermezken, Salim (2018), Fishbach ve Dhar (2005), De Clercq, Menzies, Diochon ve Gasse (2009) ile Oettingen vd., (2009)'nın çalışma sonuçları ise uyumaktadır. Yaş değişkenine göre bakıldığında, üniversite kulüp sporları alt boyutunda anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Yapılan analizde 18-21 yaş arasındaki sporcuların diğerlerine göre puan ortalamalarının yüksek olduğu bulunmuştur. 18-21 yaş arası sporcuların üniversite dönemlerinin başlangıcı olduğu söylenebilir. Bu durum onların üniversite içerisindeki spor faaliyetlerine katılma merakı ve heyecanını da etkileyebilir. Literatür incelendiğinde, Ayyıldız (2022)'in çalışma sonuçları ile bu araştırmanın sonuçları örtüşmemektedir. Yaş değişkenine göre hedef bağlılıklarında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır. Alan yazın incelendiğinde, Süleymanoğulları vd., (2021)'nin çalışma sonucu ile mevcut araştırma sonucu benzerlik göstermektedir. Spor yaşı değişkenine göre incelendiğinde, üniversite spor ortamı ölçeği alt boyutları ile toplam puanı ve hedef bağlılığı ölçeğinde herhangi bir anlamlılık olmadığı saptanmıştır. Bölüm değişkenine göre spor dersleri, spor tesisleri ve üniversite spor takımları alt boyutları ile üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanında anlamlı farklılık görülmektedir. Yapılan analizde üniversite spor takımları alt boyutunda antrenörlük bölümündeki sporcuların puan ortalamaları yüksek bulunurken, spor dersleri ve spor tesisleri alt boyutları ile üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanında spor yöneticiliği bölümünde öğrenim göre sporcuların puan ortalamaları yüksek olduğu saptanmıştır. Bu durum, spor yöneticiliği bölümündeki öğrencilerin uygulamalı derslerin özellikle antrenörlük bölümüne göre biraz daha az olması kaynaklı olduğu düşünülebilir. Bunun yanında antrenörlük bölümündeki sporcuların üniversite spor takımlarına yönelik ilgisi, kendi branşlarında daha aktif olmasından dolayı olduğu düşünülebilir. Bölüm değişkenine göre hedef bağlılıklarında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır. Sınıf ve program değişkenleri incelendiğinde, üniversite spor ortamı ölçeği alt boyutları ile toplam puanı ve hedef bağlılığı ölçeğinde herhangi bir anlamlılık olmadığı tespit edilmiştir. Üniversite değişkeni incelendiğinde, spor tesisleri alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, spor tesisleri alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Ondokuz Mayıs Üniversitesinde öğrenim gören sporcuların diğerlerine göre puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Çıkan sonuç, Ondokuz Mayıs Üniversitesi spor tesislerinin ekipman, donanım ve çevresel koşulları Ordu, Giresun ve Sinop Üniversitelerine göre daha elverişli olmasına dayandırabilir. Spor türü değişkeni incelendiğinde, üniversite spor ortamı ölçeği alt boyutları ile toplam puanı ve hedef bağlılığı ölçeğinde herhangi bir anlamlılık olmadığı tespit edilmiştir. Alan yazında yapılan çalışmalarda spor yaşı, bölüm, sınıf, program, üniversite ve spor türü değişkenlerine yönelik herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Araştırmada sporcuların üniversite spor ortamları ile hedef bağlılıkları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilirken, üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanı ve alt boyutları arasında ise anlamlı ve pozitif düzeyde bir ilişki olduğu saptanmıştır. Araştırma sonucuna göre, üniversite spor ortamları ile sporcuların hedef bağlılıkları arasında herhangi bir ilişki olmadığı görülmektedir. Elde edilen sonuç, üniversitelerin kültür, sanat ve spor faaliyetleri ile çevresel faktörlerin yetersizliklerine bağlanabilir. Sonuç olarak, üniversitelerin öğrencilerine yönelik sosyal faaliyet ve alanlar sağlaması gerekmektedir. Bunun yanında spor yükseköğretim kurumları, kendi bünyesinde öğrenim gören sporculara tesis ve faaliyet hususunda destek sağlaması büyük önem arz etmektedir.

KAYNAKLAR

- Aydın, E. (2019). Motivasyonel iklim ve hedef bağlılığının antrenör sporcu ilişkisine etkisi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 21(3), 96-106.
- Ayyıldız, E. (2022). Examining the university sports environment: a study on turkish university students. *International Online Journal of Education and Teaching*, 9(4), 1950-1959.
- Çekçeoğlu, H. (2019). *Spor Yapan ve Spor Yapmayan Lise Öğrencilerinin Psikolojik Sağlık ve Hedef Bağlılık Düzeylerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- De Clercq, D., Menzies, T. V., Diochon, M., Gasse, Y. (2009). Explaining nascent entrepreneurs goal commitment: An exploratory study. *Journal of Small Business and Entrepreneurship*, 22(2), 123-140.

- Fishbach, A., Dhar, R. (2005). Goals as excuses or guides: The liberating effect of perceived goal progress on choice. *Journal of Consumer Research*, 32(3), 370-377.
- Hollenbeck, J. R., ve Klein, H. J. (1987). Goal commitment and the goal-setting process: problems, prospects, and proposals for future research. *Journal of Applied Psychology*, 72(2), 212.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Latham, G. P. (2003). Goal setting: A five-step approach to behavior change. *Organizational Dynamics*, 32(3), 309-318.
- Oettingen, G., Mayer, D., Timur Sevincer, A., Stephens, E. J., Pak, H. J., Hagenah, M. (2009). Mental contrasting and goal commitment: The mediating role of energization. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 35(5), 608-622.
- Salim, E. (2018). *Oryantiring Sporcularında Problem Çözme Becerisi ve Hedef Bağlılığının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Süleymanoğulları, M., Doğan, A., Bayraktar, G. (2021). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin hedef bağlılığı düzeylerinin incelenmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 173-183.
- Yılmaz, A., Esentürk, O. K. (2020). Üniversite spor ortamı ölçeği (ÜSOÖ): geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(23), 1699-1724.
- Yılmaz, E., Dündar, S. (2021). Hedef bağlılığı ile zaman yönetimi ve arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 519-529.
- Shin, S., Chiu, W., Lee, H. W. (2018). For a better campus sporting experience: Scale development and validation of the collegiate sportscape scale. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 22, 22-30.
- Hollenbeck, J. R., Williams, C. L., Klein, H. J. (1989). An empirical examination of the antecedents of commitment to difficult goals. *Journal of Applied Psychology*, 74, 18-23.
- Klein, H. J., Wesson, M. J., Hollenbeck, J. R., Wright, P. M., DeShon, R. P. (2001). The assessment of goal commitment: A measurement model meta-analysis. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 85(1), 32-55.
- Şenel, E., Yıldız, M. (2016). Hedef bağlılığı ölçeği: Türkçe uyarlaması, beden eğitimi ve spor alanında öğrenim gören öğrencilerde geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(2), 58-65.

Finans Kaynakları

Bu çalışmanın hazırlanması ve yazımı sırasında kurum ve/veya kuruluşlardan herhangi bir maddi destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu makalenin yayınlanmasıyla ilgili yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkıları

Fikir: H.A. Çakıcı, B. Cevahircioğlu, A. İnce **Tasarım:** B. Cevahircioğlu, A. İnce **Veri Toplama:** H.A. Çakıcı, B. Cevahircioğlu **Veri Analizi:** H.A. Çakıcı **Kaynak Taraması:** H.A. Çakıcı, B. Cevahircioğlu **Makale Yazımı:** H.A. Çakıcı, B. Cevahircioğlu, A. İnce **Eleştirel İnceleme:** A. İnce

Etik Kurul İzni ile İlgili Bilgiler

Kurul Adı: Ordu Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmalar Etik Kurulu

Tarih: 06.10.2022

Sayı No: 2022-172